

ΙΔΡΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

της *École Freudienne de Paris*

από τον Jacques Lacan [\[1\]](#)

Ιδρύω - μόνος όσο και υπήρξα μόνος στη σχέση μου με την ψυχανάλυση (*cause psychanalytique*) – την *École Française de Psychanalyse*, της οποίας θα εξασφαλίσω τη διεύθυνση για τα επόμενα τέσσερα χρόνια, πράγμα που στο παρόν τίποτα δεν μου απαγορεύει να το κάνω.

Αυτός ο τίτλος μέσα στις προθέσεις μου αναπαριστά τον οργανισμό όπου οφείλει να πραγματοποιηθεί μία εργασία – η οποία μέσα στο πεδίο το οποίο άνοιξε ο Φρόιντ θα αναστηλώσει (*restaure*) το κοφτερό υνί της αλήθειας της – η οποία θα επαναφέρει την πρωτότυπη πρακτική που είχε θεσμοθετήσει ονομάζοντάς την ψυχανάλυση μέσα στο καθήκον που της ανήκει στον κόσμο μας – εργασία η οποία μέσω μιας επίμονης κριτικής καταγγέλλει τις παρεκκλίσεις και τους συμβιβασμούς που εξουδετερώνουν την πρόοδό της και κάνουν να ξεπέφτει η εξάσκησή της.

Αυτός ο σκοπός της εργασίας είναι αδιάσπαστα συνδεδεμένος με μία μόρφωση (*formation*) (που πρέπει να δώσει η σχολή) μέσα σε αυτό το κίνημα της ξανακατάκτησης.

Αυτό σημαίνει ότι είναι δεκτοί αυτοδικαίως αυτοί που εγώ ο ίδιος μόρφωσα, και ότι προσκαλούνται όλοι όσοι μπορούν να συνεισφέρουν στο να μπουν τα θεμέλια αυτής της μόρφωσης σε δοκιμασία (*à l'épreuve*).

Αυτοί που θα έρθουν σε αυτή τη Σχολή θα δεσμευθούν ηθικά να εκπληρώσουν μία εργασία – καθήκον (*tâche*) που υπόκειται σε ένα εσωτερικό και εξωτερικό έλεγχο. Θα είναι σίγουροι ως αντάλλαγμα ότι τίποτα δεν θα είναι φειδωλό ώστε ό,τι κάνουν το αξιόλογο, να βρει τις επιπτώσεις που του αξίζουν και τη θέση που του αρμόζει.

Για την εκτέλεση της εργασίας θα υιοθετήσουμε την αρχή μιας διεργασίας στηριζόμενης σε μια μικρή ομάδα. Κάθε ομάδα (έχουμε ένα όνομα για να ονομάσουμε αυτές τις ομάδες) θα αποτελείται από τρία τουλάχιστον πρόσωπα, πέντε το πιο πολύ, τέσσερα είναι το ορθό μέτρο. ΣΥΝ ΕΝΑ που θα είναι επιφορτισμένο με την επιλογή, τη θεωρητική συζήτηση και την κατάληξη που πρέπει να επιφυλαχθεί στην εργασία κάθε μέλους.

Μετά από έναν κάποιο χρόνο λειτουργίας, τα στοιχεία (μέλη) μιας ομάδας θα δουν ότι θα τους προταθεί να ανταλλάξουν τη θέση τους με κάποια άλλα.

Η επιβάρυνση της διεύθυνσης (+1) δεν θα αποτελέσει μια αρχηγία που θα οδηγούσε σε μια πιο ανώτερη βαθμίδα και κανείς δεν θα θεωρηθεί ότι μειώνεται αν μπει σε μια ομάδα που εργάζεται πάνω σε θέματα στοιχειώδη. Κι αυτό γιατί κάθε προσωπική πρωτοβουλία θα θέσει αυτόν που την παίρνει υπό όρους κριτικής και εποπτείας όπου κάθε εργασία που θα συνεχίζεται θα υποβάλλεται στη Σχολή. Αυτό δεν σημαίνει διόλου ιεραρχία αλλά μια οργάνωση κυκλοτερή της οποίας η λειτουργία που είναι εύκολο να προγραμματιστεί θα ενδυναμωθεί με την εμπειρία.

Θα συστήσουμε τρία τμήματα εργασίας που θα παρακολουθώ την εξέλιξή τους μαζί με δύο συνεργάτες που θα παραστέκονται για το καθένα.

1 – ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗΣ, δηλαδή πράξη και θεωρία της ψυχανάλυσης, αυτής καθεαυτήν η οποία είναι και δεν είναι τίποτε άλλο από τη διδακτική ανάλυση.

Τα επείγοντα προβλήματα που πρέπει να τεθούν επί όλων των εξόδων (issues) της διδακτικής θα μπορέσουν εδώ να χαράξουν τον δρόμο μέσω μιας αντιπαράθεσης μεταξύ προσώπων που έχουν την εμπειρία της διδακτικής ανάλυσης και των υποψηφίων που είναι σε μόρφωση.

Η αιτία ύπαρξης αυτού του τομέα θεμελιώνεται πάνω σε αυτό που δεν πρέπει να καλυφθεί: δηλαδή την ανάγκη που προκύπτει από τις επαγγελματικές απαιτήσεις κάθε φορά που οδηγούν τον υπό μόρφωση αναλυόμενο να αναλάβει μία ευθύνη όσο λίγο κι αν είναι ψυχαναλυτική.

Η αρχή της εποπτείας πρέπει να τοποθετηθεί στο εσωτερικό αυτού του προβλήματος και σαν να πρόκειται για μια ιδιαίτερη περίπτωση. Να ορισθεί αυτή η περίπτωση με άλλα κριτήρια από την εντύπωση όλων και τις προκαταλήψεις του καθενός. Γιατί ξέρουμε ότι είναι τώρα ο μόνος της νόμος καθώς ο βιασμός του κανόνα του σεβασμού των μορφών του είναι διαρκής.

Εξαρχής και σε κάθε περίπτωση μια εμπειριστατωμένη εποπτεία θα είναι εξασφαλισμένη σε αυτόν που πράττει την ψυχανάλυση και είναι σε μόρφωση μέσα στη Σχολή μας.

Έτσι θα προταθούν για μελέτη τα χαρακτηριστικά μέσω των οποίων διαχωρίζομαι ριζικά (je romps) από τα καθιερωμένα (standards) μέσα στην πρακτική της διδακτικής ανάλυσης, καθώς και τις επιπτώσεις που καταλογίζουν στη διδασκαλία μου κατά τη διάρκεια των αναλύσεων μου στις περιπτώσεις που οι αναλυόμενοι μου παρακολουθούν αυτή τη διδασκαλία ως μαθητές.

Θα ενσωματώσουμε αν χρειάζεται μόνο τα αδιέξοδα που πρέπει να συγκρατήσουμε από τη θέση μου μέσα σε μια τέτοια Σχολή δηλαδή αυτά που η αναγωγή στη γενικότητα στην οποία στοχεύει η διδασκαλία μου θα γεννούσε εξαιτίας της. Αυτές οι μελέτες η ακίδα των οποίων είναι το να μπει σε επερώτηση η καθιερωμένη ρουτίνα θα συγκεντρωθούν από τη διεύθυνση του τομέα που θα επαγρυπνήσει πάνω στους δρόμους τους πιο ενδεδειγμένους να στηρίξουν τα αποτελέσματα που επιδιώκουν.

3 υποτμήματα

- Θεωρία της καθαρής Ψυχανάλυσης
- Εσωτερική κριτική της πρακτικής της ως μόρφωσης.
- Εποπτεία των ψυχαναλυτών που είναι υπό μόρφωση

Θέτω τέλος ως αρχή της θεωρίας ότι αυτός ο τομέας, ο πρώτος καθώς επίσης και αυτός του οποίου θα πω την κατεύθυνση ως τρίτου δεν θα σταματήσει την επιλογή του στην ιατρική ιδιότητα, καθώς η καθαρή ψυχανάλυση δεν είναι αυτή καθαυτήν μια θεραπευτική τεχνική.

2 – ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗΣ που σημαίνει θεραπευτική και ιατρική κλινική.

Θα γίνουν δεκτές ιατρικές ομάδες είτε αποτελούνται από ψυχαναλυομένους, είτε όχι, στο μέτρο που μπορούν να συμβάλουν στην ψυχαναλυτική εμπειρία: μέσω της κριτικής των ενδείξεων της σε σχέση με τα αποτελέσματα – από την ουσιαστική αμφισβήτηση των κατηγορηματικών όρων και των δομών που έχω εισαγάγει ως υποστηρίζουσες το ορθό νήμα της φροϋδικής πρακτικής – αυτό σχετικά με την κλινική εξέταση, τους ορισμούς της νοσογραφίας, μέσα στην ίδια την τοποθέτηση των θεραπευτικών προοπτικών.

Και εδώ πάλι τρία υποτμήματα:

- Θεωρία της πρακτικής της ψυχανάλυσης και των διαφόρων τρόπων εξάσκησής της.

- Θεωρία των περιπτώσεων.
- Ψυχιατρικές γνώσεις και ιατρικές προβλέψεις.

Μια διευθυντική ομάδα για να πιστοποιεί την αυθεντικότητα κάθε εργασίας ως προερχόμενης από τη Σχολή και τέτοια που η σύστασή αποκλείει κάθε υπάρχοντα κονφορμισμό.

3 – ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΦΡΟΥΔΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ.

Θα εξασφαλίσει πρώτα απ' όλα τον απολογισμό και την κριτική λογοκρισία όλων των εκδόσεων που ισχυρίζονται ότι δικαιούνται (να είναι ψυχαναλυτικές).

Θα φέρει στο φως τις αρχές από τις οποίες η ψυχαναλυτική πράξη πρέπει να παίρνει το σύστημά της (statut) από την επιστήμη. Σύστημα που όσο κι αν πρέπει επιτέλους να θεωρήσουμε ιδιαίτερο, δεν θα μπορούσε να είναι μιας άρρητης εμπειρίας.

Θα δώσει στοιχεία στην εμπειρία μας κάνοντάς την κοινωνό με ό,τι από τον στρουκτουραλισμό που είναι εγκατεστημένος σε μερικές επιστήμες μπορεί να φωτίσει αυτόν (τον στρουκτουραλισμό) που απέδειξα την λειτουργία του μέσα στη δική μας – και το αντίστροφο: ό,τι αυτές οι επιστήμες μπορούν να δεχθούν από τη δική μας έμπνευση ως συμπληρωματική.

Λοιπόν, και εδώ τρία υποτμήματα:

- Σχόλιο συνεχές του ψυχαναλυτικού κινήματος

- Αρθρωση με τις σύνορες επιστήμες
- Ήθος της ψυχανάλυσης που είναι η πρακτική της θεωρίας της.

Τα χρήματα που θα προέλθουν πρώτον από τη συνδρομή των μελών της Σχολής, από πιθανές επιδοτήσεις, ακόμα και από υπηρεσίες που προσφέρει ως Σχολή θα είναι τελείως προορισμένα για την προσπάθεια εκδόσεων. Εν πρώτοις μία επετηρίδα θα συγκεντρώσει τους τίτλους και την περίληψη των εργασιών, όπου κι αν εκδόθηκαν, της Σχολής, επετηρίδα όπου θα εμφανίζονται μετά από απλή αίτησή τους όλοι όσοι υπήρξαν εν λειτουργία σ' αυτήν.

Θα γίνεται κανείς μέλος της Σχολής παρουσιαζόμενος σε μια ομάδα εργασίας που έχει συσταθεί όπως το περιγράψαμε. Το να γίνει κανείς δεκτός στην αρχή θα αποφασίζεται από εμένα τον ίδιο χωρίς να λαμβάνω υπόψη μου τις τοποθετήσεις που πήρε οποιοσδήποτε στο παρελθόν απέναντί μου, καθώς είναι βέβαιος ότι αυτοί που με εγκατέλειψαν δεν είμαι εγώ που έχω κάτι εναντίον τους, αυτοί είναι που θα έχουν κάτι εναντίον μου όλο και πιο πολύ γιατί δεν θα μπορούν να επιστρέψουν.

Η απάντησή μου άλλωστε δεν θα αφορά παρά αυτό που μπορώ να προγευθώ ή να αντιληφθώ από στοιχεία για την αξία της ομάδας ή της θέσης που θα θελήσει καταρχήν να πληρεί.

Η οργάνωση της Σχολής με βάση την κυκλοτερή κίνηση που επέδειξα θα πάρει τη μόνιμή της μορφή από τη φροντίδα μιας επιτροπής που θα έχει πάρει τα δικαιώματά της από μια πρώτη γενική συνέλευση που θα γίνει σε ένα χρόνο. Αυτή η επιτροπή θα την επεξεργαστεί με βάση την εμπειρία την τρέχουσα μέχρι τον δεύτερο χρόνο, όπου μια δεύτερη γενική συνέλευση θα πρέπει να την επιβεβαιώσει.

Δεν είναι αναγκαίο οι προσελεύσεις μελών να καλύπτουν το σύνολο αυτού του σχεδίου για να λειτουργήσει. Δεν έχω ανάγκη ενός καταλόγου πολυπληθούς αλλά εργατών αποφασισμένων, όπως το ξέρω ήδη.

21 Ιουνίου 1964.

ΕΠΙΣΥΝΗΜΜΕΝΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Αυτή η πράξη της ίδρυσης θεωρεί ως μηδενικές τις απλές συνήθειες. Φαίνεται όμως να άφησε ανοιχτά μερικά ερωτήματα σε αυτούς που αυτές οι συνήθειες ορίζουν ακόμη.

Ένας οδηγός του χρήστη σε επτά τίτλους δίνει εδώ τις απαντήσεις που ζητούνται περισσότερο – εξού θα υποθέσουμε τις ερωτήσεις που ξεκαθαρίζουν.

1 – ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΟΣ

Ένας ψυχαναλυτής είναι διδάσκων από το γεγονός ότι έκανε μία ή περισσότερες ψυχαναλύσεις που αποδείχθηκαν διδακτικές.

Πρόκειται για μια αναγνώριση ικανότητας εκ των πραγμάτων, η οποία έγινε πάντοτε έτσι πράγματι, και δεν εξαρτάται από τίποτα περισσότερο παρά από μια επετηρίδα που επιβεβαιώνει γεγονότα, χωρίς καν να θεωρεί τον εαυτό της πλήρη.

Η συνήθεια της συμφωνίας των ομοίων ξέπεσε, επειδή επέτρεψε την πρόσφατη εισαγωγή αυτού που ονομάζεται «η λίστα» αφής στιγμής μια εταιρεία μπόρεσε να τη χρησιμοποιήσει με σκοπούς να παραγνωριστούν με τον πιο σαφή τρόπο οι ίδιοι οι όροι της ανάλυσης που πρόκειται να αρχίσει καθώς και της ανάλυσης που είναι εν εξελίξει. Όροι εκ των οποίων ο ουσιαστικότερος είναι το να είναι ελεύθερος ο αναλυόμενος να διαλέξει τον αναλυτή του.

2 – ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ

Είναι κάτι διαφορετικό η υποψηφιότητα σε μία Σχολή και διαφορετικό η ειδικότητα που προέρχεται από μία διδακτική ανάλυση. Η υποψηφιότητα στη Σχολή επιβάλλει μία διαλογή ανάλογα με τους σκοπούς της εργασίας. Θα την επιφορτιστεί στην αρχή ένα απλό συμβούλιο υποδοχής ονομαζόμενο *Cardo* δηλαδή λεγόμενο *gond* λατινικά, πράγμα που δείχνει το νόημά του.

Ας θυμίσουμε ότι η διδακτική ανάλυση δεν επιβάλλεται παρά για το πρώτο τμήμα της Σχολής (τμήμα καθαρής ανάλυσης) αν και είναι ευκτέα για όλους.

3 – ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Ο χαρακτηρισμός μιας ανάλυσης ως διδακτικής έγινε μέχρι σήμερα μέσω μιας επιλογής για την οποία αρκεί για να την κρίνουμε το να διαπιστώσουμε το ότι δεν επέτρεψε να αρθρωθεί καμία από τις αρχές της από τότε που υπάρχει.

Καμία από τις αρχές της δεν έχει περισσότερες πιθανότητες να ξεκαθαριστεί στο μέλλον, εκτός αν διαχωριστεί εκ των προτέρων από μία συνήθεια που χαρακτηρίζεται ως γελοία.

Η μόνη σίγουρη αρχή που πρέπει να τεθεί πόσω μάλλον που παραγνωρίστηκε, είναι ότι η ψυχανάλυση είναι διδακτική από το θέλω του υποκειμένου και ότι πρέπει το υποκείμενο να ξέρει εκ των προτέρων ότι η ανάλυση θα θέσει εν αμφιβόλω αυτό το θέλω όσο περισσότερο πλησιάζει στην επιθυμία που το εμπεριέχει.

4 – ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ

Όσοι αρχίζουν μια διδακτική ανάλυση το κάνουν από πρωτοβουλία τους και από επιλογή τους. Ο τίτλος αυτής της σημείωσης εξυπακούει ακόμη ότι θα βρεθούν σε θέση να δώσουν το δικαίωμα στον αναλυτή τους να είναι διδάσκων.

Αλλά η αποδοχή στη Σχολή τούς επιβάλλει τον όρο να είναι γνωστό ότι άρχισαν το εγχείρημα πού και πότε. Γιατί η Σχολή όποια στιγμή μπει το υποκείμενο σε ανάλυση έχει να ζυγιάσει αυτό το γεγονός με την ευθύνη των αποτελεσμάτων της που δεν μπορεί να αρνηθεί. Είναι κάτι το σταθερό ότι η ψυχανάλυση έχει αποτελέσματα πάνω σε κάθε πρακτική του υποκειμένου που την αρχίζει. Όταν αυτή η πρακτική προέρχεται όσο λίγο κι αν είναι από αποτελέσματα ψυχαναλυτικά, τα γεννά εκεί όπου πρέπει να τα αναγνωρίσει.

Πώς να μην δούμε ότι η εποπτεία επιβάλλεται από τη στιγμή που υπάρχουν αυτές οι επιπτώσεις και πρώτα πρώτα για να προστατεύσει αυτόν που έρχεται σε θέση πάσχοντος. Εδώ παίζεται κάτι από την ευθύνη που η πραγματικότητα επιβάλλει στο υποκείμενο όταν εξασκεί την ψυχανάλυση να την πάρει υπευθύνη του.

Να καμώνεται κανείς ότι αγνοεί αυτό το γεγονός είναι η απίστευτη λειτουργία που διατηρείται μέσα στην πρακτική της διδακτικής ανάλυσης: το υποκείμενο πρέπει να μην εξασκεί ή να είναι υποχρεωμένο να βιάσει εκ των πραγμάτων έναν κανόνα φρόνησης, ακόμα και τιμιότητας. Το ότι αν σεβαστεί αυτόν τον κανόνα, το υποκείμενο καταντά να κάνει ελλειμματικά τη λειτουργία του, δεν είναι εκτός των ορίων αυτού που συμβαίνει, το ξέρουμε εξάλλου.

Η Σχολή δεν θα μπορούσε να διαχωρίσει τον εαυτό της από αυτή την καταστροφική κατάσταση των πραγμάτων εξαιτίας της ίδιας της εργασίας που είναι φτιασμένη για να την εξασφαλίζει.

Είναι ο λόγος για τον οποίο θα εξασφαλίσει τις εποπτείες που ταιριάζουν στην κατάσταση του καθενός αντιμετωπίζοντας μια πραγματικότητα η οποία περιλαμβάνει τη συμφωνία του αναλυτή. Αντίθετα μια λύση ανεπαρκής θα μπορούσε να σημαίνει γι' αυτήν μία ρήξη του συμβολαίου.

5 – ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ

Συμμετέχει τώρα κανείς στη Σχολή μέσω δύο τρόπων προσχώρησης.

1. Η ομάδα που έχει συσταθεί από αμοιβαία επιλογή σύμφωνα με την πράξη ίδρυσης και η οποία θα ονομασθεί ένα cartel, παρουσιάζεται για να γίνει δεκτή από μένα με τον τίτλο εργασίας που ο καθένας σκέπτεται να επιτελέσει.

2. Τα άτομα που θέλουν να παρουσιαστούν για οποιοδήποτε σχέδιο εργασίας κι αν πρόκειται, θα βρουν τον κατάλληλο δρόμο με τη διαμεσολάβηση ενός μέλους του Cardo: τα ονόματα των πρώτων που θα επιφορτιστούν αυτό το έργο μετά από δική μου κλήση, θα δημοσιευθούν πριν τις 20 Ιουλίου. Εγώ ο ίδιος θα οδηγήσω προς ένα από αυτούς όποιον θα μου το ζητούσε.

6 – ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Η προσωπική μου διεύθυνση είναι προσωρινή αν και είναι προορισμένη για τέσσερα χρόνια. Μου φαίνεται υποχρεωτική για το ξεκίνημα της Σχολής.

Αν η νομική της οντότητα είναι ήδη αυτή του συλλόγου που τίθεται υπό τον νόμο του 1901 πιστεύουμε ότι πρέπει πρώτα να κάνουμε να περάσει μέσα στην κίνησή της η εσωτερική οντότητα που σε μια διορία ορισμένη θα προταθεί στη συγκατάθεση όλων.

Ας θυμίσουμε ότι η χειρότερη παρατήρηση που μπορούμε να κάνουμε στις εταιρείες που έχουν την υπάρχουσα μορφή είναι το στέρεμα της εργασίας, εμφανές μέχρι την ποιότητα που προκαλούν στους καλύτερους.

Η επιτυχία της Σχολής θα μετρηθεί με την εμφάνιση των εργασιών που να είναι δεκτές στη θέση τους.

7 – ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΗ ΩΣ ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Αυτή η άποψη επιβάλλεται αρκετά – νομίζουμε – μέσα στην ιδιωτική πράξη και αφήνουμε στον καθένα να ανακαλύψει τις υποσχέσεις και τους κινδύνους της.

Σε αυτούς που ίσως αναρωτιούνται για το τι μας οδηγεί θα αποκαλύψουμε τους λόγους της. Η διδασκαλία της ψυχανάλυσης δεν μπορεί να μεταδοθεί από ένα υποκείμενο σε ένα άλλο παρά μόνο μέσω των δρόμων μιας μεταβίβασης εργασίας.

Τα «σεμινάρια» συμπεριλαμβανομένης της ομιλίας μας στις Hautes Etudes, δεν θα θεμελιώσουν τίποτα αν δεν παραπέμπουν σε αυτή τη μεταβίβαση.

Κανένα σύνολο θεωρητικό και ιδιαίτερα το δικό μας όσο κατάλληλο κι αν είναι για την κατεύθυνση της εργασίας δεν μπορεί να προβλέψει τα συμπεράσματα που θα είναι το υπόλοιπο (ό,τι μείνει).

Jacques Lacan

Διευθυντής της École Freudienne de Paris

□

Μετάφραση □ Μίνα Μπούρα

□

□

---

[1] Annuaire l'École Freudienne de Paris 1977

